

Penge!

Af Bjørn Ousland

På dansk ved Flemming Møldrup

Pædagogisk vejledning

Udarbejdet af Pædagogisk konsulent Marianne Skovsted Pedersen
VIACFU

Bogen er inspireret af film og tegneserie og historien forløber i to parallelle spor, hvilket også kendetegner mange gode krimier. Fortælling 1 formidles via farverige billeder, tredje persons fortæller og replikker. Fortælling 2 er en billedfrise uden tekst, fortalt i marginen. Her fortælles om et bankrøveri.

De to fortællinger krydser ret tidligt hinanden.

På grund af bogens opbygning vil det være hensigtsmæssigt, at eleverne kan følge med i billeder undervejs. Lån derfor bogen i klassesæt, så hvert eller hver andet barn kan sidde med bogen.

Kort resumé:

Frederik, der er historiens hovedperson finder i begyndelsen af historien den sæk penge, som bankrøverne har gemt for politiet. Frederik vælger straks at bruge løs af pengene, og falder for et tilbud om et par nye forældre. Vel at mærke forældre, der vil gøre alt for at opfylde hans behov og ønsker.

Det er imidlertid hverken lykken at blive føjet i ét og alt – eller at være i besiddelse af en sæk tyvekoster, som røverne gør alt for at få fingre i – og Frederik når til den erkendelse, at opfyldelse af materielle behov ikke kan erstatte ægte følelser.

Undervisningsforslag

Målgruppe 0.-3. klasse

Før bogen læses

Nedenfor en række forslag, der kan skabe forventning og aktivere elevernes forforståelse inden bogen læses. Alt efter litterært og tematisk fokus kan én eller flere af aktiviteterne vælges:

Det parallelle forløb

- Fortæl eleverne, at der i billedbogen I skal i gang med at læse, foregår to historier på samme tid. Tal om at der også i virkeligheden sker mange ting på samme tid. Giv evt. nogle eksempler. Fx Samtidig med at klassen har dansk, er der en anden klasse, som har matematik. Samtidig med at vi sover her i Danmark, er der mennesker i andre lande, der står op.
Lad også eleverne komme med eksempler.
- Fortæl eleverne at når noget sker samtidigt, kan man sige at det sker "parallelt". Lad eleverne sige ordet og skriv det på tavlen.

- Tal om, at ting, der foregår parallelt, somme tider får betydning for hinanden eller ligefrem flettes sammen. Ex. Det kunne fx være at den klasse, som har matematik larmer, så det er svært at have dansk i en anden klasse.
- For at illustrere parallel-historier kan følgende aktivitet indgå:
Inddel klassen i grupper på 3-4, og giv forskellige "hemmelige" opgaver til hver gruppe. Fortæl eleverne, at den ene ende er klasseværelse er en skov – og den anden er en by, og lad grupperne øve max. 10 minutter, inden det hele foregår parallelt (på samme tid)

Gruppernes forskellige "hemmelige" opgaver:

- a. Lav et lille skuespil med højst to replikker til hver. Skuespillet skal handle om nogle børn, der bygger hule i skoven.
 - b. Lav et lille skuespil med højst to replikker til hver. Skuespillet skal handle om nogle folk, der arbejder med at fælde træer i skoven. Slut med at de holder frokost-pause.
 - c. Lav et lille skuespil med højst to replikker til hver. Skuespillet skal handle om musemor, der vil lære sine børn at passe godt på ræven, uglen og menneskene. Slut af med at de bliver bange og gemmer sig, da de hører mennesker.
 - d. Lav et lille skuespil med højst to replikker til hver. Skuespillet skal handle om en familie, der beslutter sig for at gå en tur i skoven. Slut med, at familien tager afsted.
 - e. Lav et lille skuespil med højst to replikker til hver. Skuespillet skal handle om en familie, der beslutter sig for at gå en tur i skoven. Slut med, at familien tager afsted.
 - f. Der kan evt. laves flere familier, som skal på skovtur – eller dyrefamilier, der gemmer sig for menneskene
- Tal om, at der både i bøger og film kan være parallelle forløb. Lad eleverne komme med forslag til, hvorfor en forfatter vælger at bygge historien op på den måde.

Hvis jeg vandt 1.000.000 kr

Der er nok ikke mange, som aldrig har drømt om at vinde en million. Så fantaserer man om, hvad man ville købe for de mange penge.

- Lad eleverne tegne eller skrive under overskriften "Hvis jeg vandt en million".

I historien "Penge" finder Frederik en masse penge, hvilket jo i sagens natur, fører til en lidt anden situation end, hvis man vinder penge.

- Lad eleverne to og to formidle deres tegning med fantasi vedr. den store gevinst – og lad dem efterfølgende hjælpe hinanden med at diskutere den anden situation: "Hvis jeg fandt en million". Saml op i plenum

Relationer

- Bed eleverne tegne eller skrive to ting: Én ting som de er meget glade for og én ting som de helst ville undvære. Lad dem vise og forklare deres valg for en klassekammerat.
- Tal om, at der også er mennesker, man er meget glad for. Lad eleverne komme med eksempler.
 - Kan der mon også være tider, hvor man ikke er så glad for de samme mennesker, som man på andre tider holder mægtig meget af?
 - Hvornår?
 - Hvad kan man gøre med ting, som man ikke er tilfreds med?
 - Hvad kan man gøre med personer, som man ikke er tilfreds med?

Forsiden

Se på bogens forside. Tal om billedet og de forestillinger om bogens indhold, det kan give. Hjælp hinanden med at læse titlen og navnet på forfatteren. Måske har I læst andre bøger af samme forfatter. (Bjørn Ousland er nordmand – og er også forfatter til Dragejakten, som kan lånes i klassesæt. Bjørn Ousland har både skrevet og illustreret bogen)

Del bogen ud og lad eleverne sidde 5 minutter til i tavshed og kigge bogen igennem.

Bogen læses

Forklar eleverne, at de nu blot skal lytte til oplæsning – og nyde en god historie

Når oplæsningen er færdig, skal eleverne have mulighed for at give udtryk for deres umiddelbare oplevelse af bogen

- ✓ Var der noget, du godt kunne lide?
- ✓ Var der noget, du ikke så godt kunne lide?
- ✓ Var der noget, du ikke helt forstod?
- ✓ Var der noget, der undrede dig?

LÆS BOGEN (eller dele af bogen) ÉN ELLER FLERE GANGE YDERLIGERE med forskellige formål:

Aktivitetsforslag

Teksten har potentiale til at komme omkring flere temaer. Her følger nogle forslag:

Det parallelle forløb

Se på bogens første opslag

- Hvad nu hvis det var Frederiks historie, som var striben i marginen og røvernes historie, der var med tekst og billeder?
 - Eleverne kan tegne Frederiks historie som en frise og/eller skrive røvernes version
 - Eleverne kan skrive talebobler til røvernes version
 - Halvdelen af klassen kan tildeles roller og spille Frederiks forløb, mens den anden halvdel af eleverne tildeles roller og spille røvernes forløb. Forløbene spilles parallelt på "to scener"

Forældre og børn

- Tal om, hvordan Frederik har det med sine forældre i begyndelsen af historien – måske kan nogle af eleverne genkende situationen fra egen hverdag

- Tal om, hvordan Frederik har det med sine nye forældre – og om hvordan og hvorfor forholdet ændrer sig
- Tal om hvordan Frederiks rigtige forældre tager imod ham sidst i historien

Fortællingens struktur

Historien fortælles i både billeder, stribe, replikker og forfatterstemme.

- Se evt. på første opslag og drøft hvad, der er hvad. Hvis det er nye ord for eleverne, vil det være hensigtsmæssigt, at gøre lidt ekstra ud af det ved fx at skrive udtrykkene på tavlen og at lade eleverne parvis tjekke de fire måder at fortælle på – på andre sider.
- Tal om, at historien på nogle punkter ligner en tegneserie. Fortæl eleverne, at den norske forfatter Bjørn Ousland, der også har illustreret bogen er uddannet tegner – og at han har lavet masser af tegneserier.
- Tal om, hvordan historien ville være, hvis fx
 - billederne manglede
 - talboblerne manglede
 - forfatterstemmen manglede
 - tegneserien manglede

Personer

Frederik er historiens *hovedperson* – det er ham vi følger gennem hele historien. Der er også en del *bipersoner*. Lad eleverne skrive en liste over de bipersoner, der har betydning for historien – det kan også gøres mundtligt.

Tal om, hvilken indflydelse bipersonerne har på Frederiks humør og handlinger

Tegn eller lav kopi af Frederik – lim det op midt på en stor planche og lad eleverne skrive replikker i talebobler eller tænkebobler, der limes udenom Frederik. Boblerne kan udtrykke hvad Frederik siger og tænker:

- undervejs i historien
- et år efter historien
- om sine to forskellige forældrepar
-

Der kan også sættes bipersoner op omkring Frederik på plakaten. Disse kan "fortælle", hvad de mener om Frederik.

EFTER BOGEN ER LÆST SIDSTE GANG

Lad eleverne lave en boganmeldelse. KOPISIDEN kan anvendes.

Bog anmeldelse

Tegn eller skriv om det mest spændende sted i bogen

Anmeldt af:

Dato: